ZX.

רב אשי אמר לא נצרכא אלא לשמנו של גיד. לא קאי אדרב חסדא

של גיד אפילו מדרבנן שרי לא אתיא אלא כרבי מאיר והא דלא קאמר

דמוקי לה כר' יהודה ולפי מה שאמר לקמן דלר' יהודה שמנו

וכן רבינא דמוקי לה בגיד החילון

דהוי מדרבנן לכאורה לא אתי כרבי

יהודה דלקמן מפיק לה מהירך

דפשיט ליה בכוליה ירך לאפוקי חיצון

דלא ורבי יהודה דריש הירך המיומנת

שבירך אם לא נאמר דתרתי שמעת

מינה דבלאו הכי דריש ליה לקמן

(דף נו:) לדרשה אחריתי ונימא דכולהו

מפיק מינה: אלא אי אמרת ספוקי

מספקא ליה כו'. ולא בעי לאוקומי

שאכל שניהם בבת אחת דהשתא לא

הויא התראת ספק כי היכי דלא נפשוט

בעיא דאכל שני זיתי חלב בהעלם

אחד דם"פ אותו ואת בנו (לעיל דף פב:):

כמאן דאמר גיד הנשה נאסר

נאסר ואפילו הכי היו מקיימין כמו

שחיטה דקאמר ליה פרע להם בית

השחיטה וי"ל מדקאמר והכן משמע

דבלאו הכי לא משתרי אי נמי פרע

לבני נח. וא״ת דילמא לא

ל) פסחים פג: לקמן לב:,ב) [פסחים שם לקמן לג:],ג) (תוספתא פ"ז) לעיל פב: לקמן לו., ד) [לעיל פא.], ה) לעיל פב: [וש"כ], ו) ג"ו שם, ו) [מוספתא פ"ו ה"ב ומוספתה דמכות פ"ג ה"דו לעיל פג., **ה**) [תוספתא פ״ז ה״ב ותוספתא דמכות פ״ג ה"ד] לקמן לו., ט) הוריות יב. קדושין כא: [לקמן קלד:], י) [לקמן לו:], כ) ע"ו כה: ין (קתן פין, 6) פ"ח כה:
[מוספתא דע"י פ"ג ה"א],
[מוספתא לו", מו "א" פ"ג ה"א],
אדני ביעקב, () בע"י ליתא
הדכן אבל בילקוט גרס מאי
דכתיב וטבות טבת והכן טבות
שכת פרע להן וכרי והכן כרן,
"או מעכת פרע להן וכרי והכן כרן,
"או מעור בריי, "או המוכרים" ם) וסוטה יב.ן, ע) וסנהדרין ט [טוטה יב.], ע) [טוה וין לט:], ע) [ברכות מג: פסחים קיב:], ל) [לעיל פג. ד"ה בא הכתובו. ה) וברכות נד: ע"שו.

תורה אור השלם

ו. ולא תותירו ממנו עד בּקֶר וְהַנּתְר מִמְנּוּ עֵד בּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרפּוּ: שמות יב י 2. וַיִּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגָּע בָּבָף יְרֵכוֹ וַתֵּקַע בַּף יֶרֶךְ יַעַקב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוּ: יַעַקב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוּ: בראשית לב כו

3. יְיָ אֶרֶךְ אַפָּיִם וּנְדְל כֹּחַ וְנַקָּה לֹא יְנָקָה יְיַ בְּסוּפְה וּבִשְׂעָרָה דִּרְכּוֹ וְעָנָן אֲבַק ָחָדְלוּ גָבּוֹרֵי קַדְלוּ גָבּוֹרֵי לָהְלֶחֵם יָשִׁבוּ בַּמִּצְרוֹת לִהְלֶחֵם יָשִׁבוּ בַּמִּצְרוֹת ְּנְשְׁתָה גְבוּרָתָם הָיוּ לְנָשִׁים הָצִיתוּ מִשְׁבְּנֹתֶיהָ נִשְׁבְּרוּ הָצִיתוּ מִשְׁבְּנֹתֶיהָ נִשְׁבְּרוּ ירמיהו נא ל בַריחֵיה: ַּבָּר יֶּילָח אֲדנִי בְּיַעֲקֹב. 5. דָבָר שָׁלַח אֲדנִי בְּיַעֲקֹב

יָּי בְּרָר שָׁלַח בְּיִי בְּ 5. דְּבָר שָׁלָח בְּישְׁרָאַל: ישעיהו ט ז ישתיהו ט ז הַיִּרְא יוֹטַף אָתֶּם אֶת בִּנְיָמִין הַיּאמֶר לְאֲשֶׁר עַל בַּיתוֹ הָבֵא אֶת הְאֲנָשִׁים הַבְּיְתָה וּטְבֹח טֶבַח וְהְבֵּן בִּי אָתִי יֹאכְלוּ הָאֲנְשִׁים בַּצְהֲרָיִם: בראשית מג טז ַבְּבֶּרֶי בַּיִּאָפְרָ 7. וַיִּיְּתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיִּאָבֵק אִישׁ עִפּוֹ עֵד עֲלוֹת ין וַיְּוָנוּ יָצְקר רְבִּוּיוּ וַיֵּאָבֵּרְ אִישׁ עִמוּ עֵד עֲלוֹת הַשְּׁחַר: בראשית לב כה

הגהות הב"ח

(A) רש"י ד"ה וחייבים עליו וכו' הקולית ודבוק בה: (ב) ר"ה בא הכתוב וכו' . ד"ח ולרבי יהודה וכו׳ שאין בין שניהם אלא כזית. נ"ב ר"ל באחד יש כזית ובשני אין כזית אבל אם אין בכל אחד כזית אין מנטרפין אפיי למלקות אחד כן פיי רש"י לעיל דף פג:

רבינו גרשום

לא צריכא אלא לשמנו. כלומר מה דאמרי׳ הגידין ישרפו לששה טשר לשמוו לא שדי ליה דמותר לא אכיל ליה דישראל קדושים נהגו בו איסור: רבינא אמר לא נצרכא [אלא] כדרב יהודה אמר שמואל (לא) [כו׳] שני גידים הן כו'. כלומר מה דאמרי' ישרפו לששה עשר זהו חיצון דאסור ואין חייבין עליו. לא שדי ליה דאין חייבין עליו ולא אכיל דאסור הלכך ישרפו לששה עשר: האי תנא סבר לה כאידך דר' יהודה כו'. כלומר ולעולם מספקא ליה דתניא לא תותירו ממנו עד בקר כו׳ כדפרשינן לעיל דתרוייהו לאיסורא כו'. כלומר שתי ירכות של ימין משתי בהמות ולר' יהודה איצטריך דאמר אין גיד הנשה

רב אשי אמר. מהכא לא תפשוט וטעמא לאו משום ספיקא דגיד הוא אלא מיפשט פשיטא ליה והכא בשומן הגיד קאמר דמותר מדאורייתא: וישראל קדושים. העושין סייג לתורה נהגו בו איסור והלכך על כרחיך משייר ליה משום מנהגא ושרפה בעי הואיל רב אשי אליבא דר"מ משום דבברייתא דמייתי לא הוזכר בה ר"מ

> הסמוך לעלם. הוא גיד ארוך ונתון לארכו של שופי כשפורעין את הירך ופושט בכל הירך ראשו אחד מחובר בעלם החליה ומשם נפשט לחורך השופי עד מקום חיבור הקולית ועלם הירך ושם הוא סמוך לעלם: אסור. מן התורה: וחייבין עליו. מלהות כדיליף לקמן מהירך ועוד שהוא על הכף שהכף הוא בשר עגול הסובב את הקולית (א) דבוקה בה ועל שם שהוא בלד פנימי של ירך לד שכלפי ירך חברתה כשהבהמה מחוברת הרי לה פנימי: וחילון. גיד קלר הנתון לרוחב השופי בסופו מובלע בכף הסובבת את הקולית והוא נתון בלד חילון של ירך: חמור. מדרבנן: וחין חייבים עליו. דלאו היינו על הכף אלא בתוך הכף. ובההוא חיצון עסקינן ומשייר ליה על כרחיה ושרפה בעי דהא מדאורייתא חזי: מזה כזים ומוה כזים. משל ימין ומשל שמאל. ומדנקט אכל מזה כזית ומזה כזית ולא נקט אכל ב׳ זיתים משניהם ש"מ שתי אכילות ושתי התרחות הוו: אי אמרת בשלמא פשיטא ליה. משום הכי לקי אימנית: הכה אם זה. ספק בן ט' לזה וספק בן ז' לוה: בבת אחת. בהכאה אחת: חייב. דהתראת ודאי היא: בא הכתוב כו'. כבר פרשתי באותו ואת בנוט דכל מותיר התראת ספק היא דכי מתרינן ביה אל תותיר מספקא לן אם (כ) עובר על התראה ואם לאו דשמא הודם עלות השחר יאכלנו: משחי בהמוח. מדנקט משתי בהמות כי היכי דניהוי תרוייהו ימניות נקט דאי ימין ושמאל מה לי שתי בהמות ומה לי אחת: ולר׳ יהודה אילטריך. דאע"ג דתרוייהו דאיסורא קא פטר ליה בחד מלקות וטעמא כדמפרש לקמיה (ג) שאין בין שניהם אלא כזית ואי מספקא ליה אמאי לקי אפילו חדא דילמא תרוייהו דהיתירא הואיל ושתיהן ימניות: **אכלו**. גיד שלם חייב כאוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב משום דבריה הוא וחשיב איסור: טעמא מאי. פשיטא ליה לרבי יהודה דשל ימין: ההוא. הא דכתיב הירך לאשמועינן אחא דבההוא גיד קאי: דפשיט איסוריה בכוליה ירך. הוא וקנוקנותיו ושרשיו נפשטין בכל הירך והיינו גיד הפנימי הגדול הנמלא בתחלת פריעת הירך: שחובק את חבירו. מלפניו: וידו. הימנית מגעת לכף ירך ימנית של חבירו מאחוריו: **כעובד כוכבים נדמה לו**. כסבור היה יעהב שהוא עובד כוכבים

ומדאורייתא בר אכילה הוא: פנימי רב אשי אמר לא נצרכא אלא לשמנו יידתניא אשמנו מותר וישראל קדושים נהגו בו אימור רבינא אמר לא נצרכא אלא לכדרב יהודה אמר שמואל ידאמר רב יהודה אמר שמואל

שני גידין הן פנימי סמוך לעצם אסור וחייבין עליו חיצון סמוך לבשר אסור ואין חייבין עליו ת"ש שאכל מזה כזית ומזה כזית סופג שמונים רבי יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים אי אמרת בשלמא מיפשמ פשימא ליה שפיר אלא אי אמרת ספוקי מספקא ליה הויא לה התראת ספק ושמעינן ליה לרבי יהודה דאמר התראת ספק לא שמה התראה ∞דתניא הכה את זה וחזר והכה את זה קלל את זה וחזר וקלל את זה הכה שניהם בבת אחת או שקלל שניהם בבת אחת חייב רבי יהודה אומר בבת אחת חייב בזה אחר זה פמור האי תנא סבר לה כאידך תנא דרבי יהודה דאמר התראת ספק שמה התראה ידתניא ילא תותירו ממנו עד בקר וגו' בא

הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר

שאין לוקין עליו דברי ר' יהודה רבי יעקב אומר לא מן השם הוא זה אלא משום דהוה

לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה

אין לוקין עליו ת'"ש "אכל ב' גידין מב' ירכות

מב' בהמות סופג פ' רבי יהודה אומר אינו

סופג אלא ארבעים מדקאמר מב' ירכות מב'

בהמות פשיטא דתרוייהו לאיסורא ולרבי

להו בית השחיטה היינו נחירה שנצטוו על הנחירה: מכאן לתלמיד חכם שלא יצא יחידי בלילה. אומר ר"ת דדוקא נקט תלמיד חכם משום דמזיקין

מתקנאים בהם כדאמרינן ש ג' לריכין שימור מלך ות"ח וחתן והא דאמרן בריש פסחים (דף ב.) לעולם יכנס אדם בכי טוב כו' דמשמע כל אדם מדלא נקט תלמיד חכם התם מיירי ברחוק מן העיר מפני המכשולות והליסטים: מהכא

יהודה איצטריך ש"מ מיפשט פשיטא ליה ש"מ ואי פשיטא ליה אמאי סופג מ' ותו לא לילקי פ' הכא במאי עסקינן כגון דלית בו כזית ∞דתניא אכלו ואין בו כזית חייב רבי יהודה אומר עד שיהא בו כזית ומעמא מאי שאמר רבא אמר קרא הירך המיומנת שבירך ורבגן יההוא דפשים איסוריה בכוליה ירך לאפוקי חיצון דלא וריב"ל אמר אמר קרא בהאבקו עמו כאדם שחובק את חבירו וידו מגעת לכף ימינו של חבירו רבי שמואל בר נחמני אמר כעובד כוכבים נדמה לו סדאמר מר ישראל שנמפל לו עובד כוכבים בדרך מופלו לימינו רב שמואל בר אחא קמיה דרב פפא משמיה דרבא בר עולא אמר כת"ח גדמה לו דאמר מר ◊ המהלך לימין רבו הרי זה בור ורבגן מאחוריה אתא ונשייה בתרוייהו ורבנן האי בהאבקו עמו מאי דרשי ביה מבעי ליה לכאידך דר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע ב"ל מלמד שהעלו אבק מרגלותם עד כסא הכבוד כתיב הכא בהאבקו עמו וכתיב התם יוענן אבק רגליו ואמר רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמו גיד הנשה שנשה ממקומו ועלה וכן הוא אומר ינשתה גבורתם היו לנשים אמר ר' יוםי ברבי חנינא מאי דכתיב דבר $^{\circ}$ שלח ביעקב ונפל בישראל דבר שלח ביעקב זה גיד הנשה ונפל $^{\circ}$ בישראל שפשם איסורו בכל ישראל ואמר רבי יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב •ומבוח מבח יוהכן פרע להן בית השחימה והכן מול גיד הנשה בפניהם כמ"ר גיד הנשה נאסר לבני נח יויותר יעקב לבדו אמר רבי אלעזר שנשתייר על פכין קטנים ∞מכאן לצדיקים שחביב עליהם ממונם יותר מגופם וכל כך למה לפי שאין פושטין ידיהן בגזל ויאבק איש עמו עד עלות השחר אמר רבי 🗝 יצחק ימכאן לת"ח ישלא יצא יחידי בלילה רבי אבא בר כהגא אמר מהכא הנה

וטפלו לימינו כדי שיהא מזומן לאוחזו אם יקום עליו ובירך הסמוכה לו נגע: **טופלו לימינו**. מחברו לימין: **רה״ה נדמה לו**. וחלק לו יעקב כבוד כאילו הוא רבו וטפלו לימינו כדי שיהא יעקב לשתאל המלאך: ה"ז בור. אין בו חכמת דרך ארץ: ורבנן. דפליגי אדרבי יהודה ואסרי בתרוייהו קסברי מאחוריה אתא ונשייה בתרוייהו הכהו בשתיהם עד שנשו ממקומם ועלו: האי בהאבקו מאי דרשת ביה. למה לי למכתביה כלל אי לאו למימרא דכדרך הנחבקים נגע בו: נשה ממקומו. קפץ: נשתה גבורתם. קפלה גבורתם: היו לנשים. חלשים כנשים: דבר הנשלה ביעקב נפל בישראל. בכל ישראל: ופרע להן בים השחיטה. שלא יאמרו בשר הנחירה אני אוכל לפי שבני יעקב שומרי מצות היו דאף על פי שלא נתנה תורה מקובלין היו מאבותיהם: **כמאן דאמר.** במתניתין (לקמן דף ק:) גיד הנשה נאסר להם בעודם בני נח: שנשחייר על פכים קענים. דכל כלים החשובים ומקנה כבר העבירן את נחל יבק כדכתיב לעיל מיניה ויעבר את כל אשר לו והוא נשאר על פכין קטנים שלא הספיק להעביר וחשכה לו: מדקאמר עד עלות השחר שמע מינה לא ניתנה רשות למזיק להזיק ביום לפיכך לא הוצרך שמירה: מכאן לתלמיד חכם כו'. שהרי יעקב נשאר יחידי והוחק: סנה

לוקין עליו, דמשמע זו היא מקנחו אם תעבור על הלאו הזה עשה זאת והינלל, ועוד האנם בה אחם והיינני, ועוד הלל דמי ללא דמי מחלקות נסתך לו (פסחים פד.). טעמא דבא הכתוב, הא לאו הכי לקי, אע"ג ההתראת ספק היא, דכל אימת דאת הלא המי אמר אכתי לליל היא (עוד פג.). לא מך השם הוא זה. לא מטעם זה יא פטור (שם) לא מטעם זה הא בל לע עלמו אין גו מלקות לפי שאין גו מעשה (שבועות ג:) ללומר טעם זה אינו מן העיקר (סוהדרין סג.) אין טעם זה עיקר, דלאו שניסק לעשה אין לוקין עליו, אלא מפני מה המומיר אינו לוקה לפי שהוא לאו שאין גו מעשה מין לוקין עליו, אלא מפני מה המומיר אינו לוקה לפי שהוא לאו שאין גו מעשה (מבות ד.) ישב לו ולא אכל ומאליו נעשה טין לרקין עליו, אכל ב" גדרין מב" ירכות. של שתי בהמוח, ומדנקט שתי בהמוח שמע מינה בימינות קאמר ות"ק דהכא כר ייסודה ס"יל לאין נוהג אלא בלאת, ומהא פשטינן דקיל לרי יהודה דבימין (שם.) הירך המיומגת שבירך. יליף לה מה"א דהירך ודכש הירך חשובה שבירכות (קדושין בא:). טופלו לימיגו. מתככו לעובד כוכבים לימינו של ישראל, שאם ירצה העכו"ם להוכגו ישלח ישראל יד ימינו ויאחו בו (ע"ז בה:). הרי זה בור. אפילו בדרך ארץ

נוהג אלא בשל ימין: המיומנת שבירך. כלומר שהוא ימין: כאדם שחובק את חבירו כר. כלומר ידו של שמאל מגעת לכף ירך ימין: טופלו לימינו כו'. כלומר ^(†) והוא עשק כשבא לקראתו טופלו לימינו והוא ירך ימינו כנגד יד ימינו ונשקו בו: כתלמיד חכם נדמה לו. והלך יעקב לשמאל רבו והיה ימין יריכו של יעקב בצד שמאלו ונשקו המלאך ביד שמאלו בימין יריכו של יעקב: שנשה ממקומו. כלומר הגיד נשה ממקומו: כמאן דאמר גיד הנשה נאסר לבני נח. כלומר כר׳ יהודה דמתני׳: עד

.א) נראה דל"ל וכן יעקב כשבא לקראתו המלאך טפלו לימינו והיה ירך ימינו וכו׳.

יג א ב מיי׳ פ״ח מהל׳ סמג לאוין קלט טוש"ע י"ד מי סה סעיף ח: יד ג מיי׳ פי״ב מהלי רולח ושמירת נפש הלי ז סמג

עשין עט טוש"ע י"ד סי" קנג סעיף ג: סעיף ג: שו ד מיי׳ פ״ו מהלכות ת״ת הלי ה טוש"ע י"ד סי מו ה מיי׳ פ״ה מהל׳ דעות :ט אס

מוסף רש"י שני גידין הן. כירך פנימי. זה גיד הגדול המתוח על כל אורך הירך, ופנימי ליה שהוא בנד פנימי קרי ליה שהוא בנד ער... של ירך, נד הרואה את בשיות (פסחים פג:). סירך השנית (פסחים פג:). סמוך לעצם. עלס הקולית התחוב בבוקם דאטמת וגם יולא מבוקא דאטמת ונמתח אלל אותו עלם על פני כל תוכל ההיכון שאסור (שם). החייבין עליו. מלקות (שם). חיצון. זה גיד קלר הניתן השופי לרחבו, וחיצון calp קרי ליה על שם שהוא מוטל ללד חילון של ירך, לד הרואה את האויר הסמוך לבשר, שמוכלע כבשר (שם). אסור. מדרכנן, ואין חייבין עליו. כדמפרש טעמא אשר עדיו. כדתפכם טעתה חסר על כף הירך, ההוא דפשיט בכוליה ירך והיינו פניתי מדל חיצון לא (שם). אכל מדה כזית ומדה כזית. משני גיד הנשה של שתי ירכות של בהמה אחת ולעיל יהודה לטעמיה דאמר אינו נוכנ אלא באחם נווח ולקחו טיאג מלמו למחמת (שם ויקטון צו.). הכה את זה וחזר והכה את זה. מי שלמ שבתה אחר גיעה שלשה בן תשעה לרחשון וספה בן כן מפטה ממשון הסכון כן שבעה לאחרון וכשגדל הכה את האחד וחזר והכה את **חנירו** (לעיל פב:). התראות, דהויא לה כל חדא התראת ספק (מכות מז.). חייב. שהרי אחד מהם אביו, קסבר התראת ספק אמיו, קסבר התראת ספק שמה התראה הואיל וממה נפשך עובר והכהו (יבמות בבת אחת. שחנטן בהכאה אחת (שם) הרים שתי ידיו והכה

וים במחת והם במחת (עביר פב:) או: בהתראה אחת בתוך כדי דבור, דהויא לה התראת ודאי, דממה נפשך חד מנייהו אצוהו (מכות טו.). חייב. דנהתראת ודאי התרו בו אל תכה שניהם שנמכה זו אתה מתחייב (יבמות שם). בזה אחר זה פטור. דאיכא שחי החראות ספק (שם). ממנו עד בקר וגו'. כאש משרופו, עשה הוא ולאו שניתק לעשה אין לוקין עליו והמותיר בפסח פטור (לעיל פב:). בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה. אם תותיר ועברת על לאו נאש תשרפנו, נתקו הכתוב באש חשרפנו, נתקו הכתוב בעשה זה מעונשן של שאר לאוין, לומר זה ענשו ותקנת עבירתו שישרפנו (שבועות xi) ומשמע שיה ענשו של (ב

לאו. שאם הותירו ישרפנו ריפטר (סנהדרין סג:) שהעשה האמור אחריו תקנתו וכפרתו

על עבירת הלאו (חרוח ד:).

על עביל מי האין לוקין עליו. לומר שאין לוקין עליו. כל לאו שניתק לעשה אין

זה באחת וזה באחת (לעיל